

NEA PARALIAS

EEN UITGAVE VAN VZW ELEFThERIA PARALIAS

Eenentwintigste jaargang

Nummer 82

April 2026

ELEFThERIA PARALIAS

BELGISCH-GRIEKSE VERENIGING VZW

Νέα Παράλιας

Eenentwintigste jaargang - Nummer 82 - April 2026

Lees in dit nummer :

3	Voorwoord	Een terug- en vooruitblik van André, onze voorzitter.
4	Agenda	Overzicht en details van activiteiten waarop onze leden zijn uitgenodigd; verder ook de activiteiten van derden en concerten.
5	Terugblik	Nabeschouwingen over ons Nieuwjaarsfeest en ons Kafeneio
6	Erfgoed	Grieks nationaal erfgoed was in handen van een Vlaams verzamelaar van oorlogsmemorabilia
7	Bloedig hart	Wij gingen op zoek naar de achtergrond van de feiten die zich afspeelden in Kaisariani waarvan recent foto's zijn opgedoken
10	FLIXen	Nieuwe toepassingen maken het voor ons gemakkelijker om bij ons thuis in België of Nederland naar de Griekse televisie te kijken
12	Boekbespreking	Grafische romans zijn boeken die een diepgaand verhaal vertellen met een combinatie van tekst en tekeningen, daarnaast ook een ironisch Nieuwgrieks woordenboek
14	Bestemmingen	Vier monumentale musea openen in 2026 hun deuren voor het publiek in Athene
15	Gedichten	3 korte gedichten van Grieks-Cypriotische dichter Kostas Mondis
16	Nieuwsjes en wistjedatjes	We volgden de actualiteit in de Griekse media en vermelden ook enkele wetenswaardigheden
19	60 jaar televisie	De Griekse televisie werd opgericht op 23 februari 1966 - we onderzochten wat voorafging
25	RMRDBD	De radicale beweging voor de dechiotificatie van de rebetika en voor de detetrachordisatie van de bouzouki - waar staan ze voor

Frontcover: © Rik Cinjaere, Fri - Bouka, Kasos, 2012

Backcover: © Carlos Struyvelt, Chora, Amorgos

In deze uitgave zijn er bijdragen van André Delrue, Patrick Vandamme, Jan Lejeune en Johan Van Iseghem
Vertalingen: Jan Lejeune en Johan Van Iseghem

De informatie in deze publicatie kan onjuistheden of tikfouten bevatten. De houder en / of auteurs van de teksten zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen. Eleftheria Paralias vzw kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor schade in de brede zin, voortvloeiend uit het gebruik van de informatie in deze publicatie en op de website. Deze publicatie bevat links naar sites die beheerd worden door derden; deze links worden uitsluitend als illustratie en voor uw gemak aangeboden. Eleftheria Paralias vzw, houder van deze publicatie, oefent geen enkele controle uit over de sites van derden en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot de inhoud ervan; Eleftheria Paralias vzw is evenmin verantwoordelijk voor de goede werking van de links. De opname van links naar deze sites houdt geen enkele goedkeuring in van de inhoud van deze websites en impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites.

Teksten uit deze publicatie mogen enkel mits akkoord van Eleftheria Paralias vzw overgenomen worden en enkel voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden. Voor vragen of inlichtingen over deze algemene gebruiksvoorwaarden en bepalingen, dient de gebruiker contact op te nemen met Eleftheria Paralias vzw per mail aan redactie@eleftheriaparalias.com

ELEFThERIA PARALIAS vzw

A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek

ondernemingsnummer 0460.445.439 - RPR Brugge

telefoon 050 35 65 05 - e-mail: bestuur@eleftheriaparalias.com

Voorwoord

Beste Griekenlandliefhebbers,

De lente is weer in het land en dat zien we aan de jonge frisse blaadjes aan de bomen, de voorjaarsbloemen laten weer hun pracht zien. De zon is weer van de partij, zij het nog afgewisseld met maartse buien en aprilse grillen. In mei legt ieder vogel zijn ei en wij kunnen weer genieten op het terras van een ouzo en vooruitdenken aan onze volgende reis of uitstap.

Dit is ook het moment om een nieuw nummer van Nea Paralias te publiceren boordevol Griekse weetjes.

We kunnen terugblikken op een geslaagd nieuwjaarsfeest. Net zoals vorig jaar mochten we weer veel volk verwelkomen. Vele leden vonden het ook leuk om de beelden te zien van onze activiteiten 2024 en 2025 tijdens ons kafeneio.

We kijken al uit naar onze daguitstap naar Cassel en Grevelingen.

BRUSK, de nieuwe kunsthall in Brugge, opent zijn deuren op 8 mei. Ja, Brugge is weer een cultuurtempel rijker geworden. Bij deze feestelijke gelegenheid willen we jullie uitnodigen om samen de kunsthall te bezoeken op zondag 31 mei. Na dit bezoek plannen we een etentje in El Greco Brugge. We zullen weer zorgen voor een menu met keuze voorgerecht en hoofdgerecht. Leuk toch, samen tafelen in een Griekse sfeer.

Er valt nog goed nieuws te melden. Door het grote succes van de Muzikale Rondreis vorig jaar, wordt

er een derde editie georganiseerd. Het wordt een mix van liederen en dansen uit de twee vorige edities, aangevuld met enkele nieuwe items. Noteer nu zeker al de datum in je agenda: zondag 28 november 2027.

Dit wordt dan ook de afsluiter van 40 jaar Eleftheria Paralias. Daarna zien we wel hoe het leven van de vereniging er zal uitzien. Eind 2027 - begin 2028 zullen enkele ledenvergaderingen gepland worden om de verdere toekomst te bespreken. Het bestuur heeft nu al beslist dat er zeker nog een nieuwjaarsfeest is in januari 2028.

Voor de film liefhebbers is er ook goed nieuws: op 14 februari 2027 wordt de film 'Metora' getoond. Dit is een film uit 2012. Te gepasten tijde zullen we de film inleiden.

Laat ons tot slot nog een blik werpen op 2026, 20 jaar EP 2.0. Ons ledenfeest gaat door op zondag 23 augustus in het Ontmoetingscentrum Sparrenhof. Ik verzorg een herfstwandeling in oktober en Jan zal in november tijdens het kafeneio Maria Farandouri in de kijker plaatsen.

Leuk toch, al die vooruitzichten.

Ik wens je veel leesplezier met het aprilnummer van Nea Paralias.

André Delrue,
Voorzitter

De echte Griekse keuken met alle specialiteiten

Ma		18u00 - 23u00
Di	gesloten	
Wo		18u00 - 23u00
Do		18u00 - 23u00
Vr		18u00 - 23u00
Za		18u00 - 23u00
Zo en feestdagen	12u00 - 14u00	18u00 - 23u00

Brugsesteenweg 14 - 8800 Roeselare
Tel. & Fax: 051 22 01 67 - GSM 0484 13 49 62
www.resto-el-greco.be
f El Greco Roeselare / www.tripadvisor.nl

Grote keuze meeneemgerechten
Parking beschikbaar: "Hugo-Verriestraat 100"

Voor ons volgend nummer van het ledenblad Nea Paralias is jullie steun en inbreng steeds welkom !!! DUS:

- wie kruipt in de pen om zelf een leuk en of interessant artikel in verband met Griekenland te schrijven?
- wie kent anekdotes over Griekenland in al zijn facetten?
- wie ging / gaat er op vakantie in Griekenland, waar en waarom; hoe waren je ervaringen?
- wie heeft er nuttige tips voor vakantie in Griekenland?

Mail uw tekst(en) naar johan@eleftheriaparalias.com uiterlijk op **20 juni 2026**.

Belangrijke opmerking

- Om onze activiteiten vlot te kunnen voorbereiden, vragen wij u rekening te houden met de uiterste inschrijvings- en betalingsdatum (in het rood vermeld). Na deze datum neemt het bestuur geen inschrijvingen meer aan. Uw inschrijving is pas definitief nadat u per e-mail een bevestiging van inschrijving ontvangen hebt en nadat wij uw betaling van het deelnamebedrag ontvangen hebben. We raden aan, bij telefonische inschrijving, geen berichten in te spreken op de voicemail omdat deze berichten soms verloren gaan.
- Gestorte bedragen worden niet terugbetaald omdat wij dan reeds kosten hebben gemaakt of praktische schikkingen (zoals bijvoorbeeld reservaties) getroffen hebben.
- Iedere activiteit wordt eveneens per e-mail aangekondigd ten laatste op het eind van de maand voorafgaand aan de activiteit.
- Wanneer het aantal deelnemers beperkt is, bepaalt de datum van betaling de volgorde. Wanneer de activiteit volzet is, wordt een wachtlijst aangelegd.

Noteer alvast volgende activiteiten in uw agenda:

datum - locatie	activiteit	info
zondag 31.05.2026	Bezoek aan het BRUSK de gloednieuwe artistieke hotspot in Brugge	zie hieronder
zondag 31.05.2026	Etentje in El Greco, Brugge	info volgt
zondag 23.08.2026	Ledenfeest	info volgt
zondag 04.10.2026	Korte wandeling in Ver-Assebroek en gezellig samenzijn	info volgt
zondag 22.11.2026 Wijkcentrum Xaverianen (zaal A) Sint-Michiels	Kafeneio Voordracht van Jan Lejeune 'Maria Farandouri'	info volgt
zondag 17.01.2027 Wijkcentrum Xaverianen (zaal A) Sint-Michiels	Nieuwjaarsfeest	info volgt

Bezoek aan kunsthof BRUSK

Op zondag 31 mei om 14.45 uur
Dijver 12 te Brugge (toegangspoort naar Groeningemuseum)

Praktische informatie

Maximum 15 personen. Wanneer de groep groter is dan 15 personen wordt de groep gesplitst.
 Deelnameprijs per persoon: **gratis** voor onze leden
 (een standaardticket kost 20 €).

Inschrijven: via e-mail aan andre@eleftheriaparalias.com met vermelding volgende gegevens:

- ➔ Woonplaats?
- ➔ Ben je houder van een museumpas? Ja / Neen.
- ➔ Ben je houder van een Museum Brugge Card? Ja / Neen.
- ➔ Ben je houder van een EU disability Card (gehandicapte) of begeleider van een gehandicapte persoon? Ja / Neen.

Uiterste inschrijvingsdatum: **15 april 2026**

Nadien kan je geen deel meer uitmaken van de groep en evenmin genieten van gratis toegang.

In geval van problemen: mobiele telefoon André: 0486 02 56 53

Activiteiten door derden

Onderstaande activiteiten worden niet georganiseerd door Eleftheria Paralias vzw.
Voor inschrijving en info contacteer het vermelde e-mailadres of telefoonnummer.

De El Greco Vrienden uit Roeselare

organiseren activiteiten telkens in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare:

➔ Fotoreportage 8 oktober 2026

Voor info: Marleen Nollet via e-mail marleen.nollet@telenet.be

Restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare

Livemuziek met Y ELLINES, muzikaal duo met Dimitri van Ypsilon en Stratos van I Ellines:
vrijdagen 5 juni, 2 oktober en 11 december 2026

Voor reservatie: Yannis van restaurant El Greco - telefoon 051 22 01 67

Griekse dansen

Karine Kint organiseert Griekse dansavonden in het sportcentrum Den Strooien Hane, Albert van Caloenstraat 2 in Loppem.

Voor info contacteer Karine Kint op mobiele telefoon 0476 99 37 02 of via e-mail karine.kint@telenet.be

Concerten

Uitgebreide berichtgeving over Griekse concerten en evenementen in België en Nederland vind je op de website www.skopos.be. De volledige agenda vind je terug op www.skopos.be/GrMuziek/Agenda/index.html. De website bevat ook heel veel informatie over Griekse artiesten, componisten, muzikanten, platenfirma's, muziekinstrumenten alsook geschiedkundige informatie.

Op de pagina www.skopos.be/GrMuziek/Nieuws/Mail_Service/index.html kan je inschrijven voor de gratis nieuwsbrief.

TIP: Als je interesse hebt voor een bepaald concert, neem dan best eerst contact op met het bestuur van Eleftheria Paralias om na te gaan als dit concert door ons wordt aangeboden tegen een verminderde prijs.

Terugblik

Nieuwjaarsfeest - 18 januari 2026

Het nieuwjaarsfeest op 18 januari was weer een succes. 59 leden kwamen er op af en traiteur Dobbelaere had weer gezorgd voor fijne gerechten.

Het was heel lekker en veel. Velen konden twee keer aan het buffet langsgaan en dan bleef er zelfs nog wat over om mee te nemen.

André gaf een overzicht van de activiteiten voor 2026; de agenda's kunnen ingevuld worden. Jan zorgde intussen voor de muziek en de danslustigen konden de ruime dansvloer vullen.

Overall werden de beste wensen uitgedeeld en de plannen uiteen gedaan voor de komende Griekenlandreizen.

Het werd nog een mooie namiddag; voldaan ging iedereen naar huis.

Kafeneio - 15 februari 2026

Op 15 februari werd een kafeneion georganiseerd met film over de activiteiten in 2024 en 2025. Er waren heel wat ingeschrevenen, maar door het slechte weer verkozen velen geen risico te nemen met het sneeuwweer.

Eerst werd een koffie met cake opgediend, waarna André zijn eerste film kon tonen. Het was aangenaam om nog eens terug te blikken op wat er in 2024 allemaal gebeurde van activiteiten. Na dit eerste deel was er ook nog een kort filmpje over Gaby, bezig in zijn atelier. Na de pauze volgde het tweede deel, over de activiteiten in 2025.

Het slechte weer zorgde er voor dat niemand lang bleef achteraf, maar gelukkig kwam iedereen veilig thuis.

Patrick

Foto's van deze en andere activiteiten zijn te zien op <https://facebook.com/Eleftheriaparalias>

Ophef in Griekenland over nazifoto's van Belgische verzamelaar

Een artikel met deze titel verscheen in De Standaard van 20 februari 2026.

De foto's waarvan sprake zijn tot dan toe onbekende foto's van de executie van 200 politieke gevangenen in Kessarianí (Καισαριανή) nabij Athene op 1 mei 1944 als vergelding voor de moord op een Duitse generaal-majoor door verzetsbeweging ELAS elders in Griekenland.

De foto's werden op eBay te koop aangeboden, maar die veiling werd stopgezet. De Griekse overheid wilde de foto's in handen krijgen omdat ze nationaal erfgoed zijn. Griekse experts van het Ministerie van Cultuur bestudeerden de foto's. Waarschijnlijk komen ze terecht in het verzetsmuseum in Kessarianí.

Lees de bijdrage van Johan 'Het bloedige hart van Griekenland' - bladzijde 7.

Καισαριανή, 1 Μαΐου 1944. Οι Έλληνες πολιτικοί κρατούμενοι οδηγούνται στο σκοπευτήριο όπου θα εκτελεστούν. Εντύπωση προκαλεί η ψυχραιμία στα πρόσωπα τους. Kessariani, 1 mei 1944. De Griekse politieke gevangenen worden naar de schietbaan geleid waar ze geëxecuteerd zullen worden. De kalmte op hun gezichten is opmerkelijk.

Het is ook over deze gebeurtenis dat het lied 'Savvatovrado stin Kessarianí' - 'Σαββατόβραδο στην Καισαριανή' gaat, op tekst van Lefteris Papadopoulos en met muziek van Stavros Xarchakos uit 1964.

Op de eerste plaatopnamen van het lied ontbreekt de tweede strofe omwille van de censuur uit die tijd. Op deze live-versie uit 2016, mét de gecensureerde tweede strofe, dirigeert Xarchakos zelf en zingt Yorgos Dalaras:

<https://youtu.be/ss7XZ5gVKgo>

Σαββατόβραδο στην Καισαριανή

Το απομεσήμερο έμοιαζε να στέκει
σαν αμάξι γέρικο στην ανηφοριά
Κάθε απομεσήμερο στο κρυφό μας στέκι
πίσω απ' το μαγέρικο του Δεληβοριά.

Κι όλα μοιάζαν ουρανός και ψωμί σπιτίσιο
κι όλα μοιάζαν ουρανός και γλυκό γλυκό ψωμί

*Γνώριζες τα βήματα ξέκριναν τους ήχους
και μπογιές 'τοιμάζαμε με σβηστή φωνή
τις βραδιές συνθήματα γράφαμε στους τοίχους
πέφταμε φωνάζοντας κάτω οι Γερμανοί*

Κι όλα γίναν κεραυνός πελαγίσια αρμύρα
κι όλα γίναν κεραυνός και πικρό πικρό ψωμί

Τάχα τι να ζήλεψαν στα χλωρά σου μάτια
που 'γιομαν τ' απόβραδο γλύκα πρωινή
ήρθαν και βασίλεψαν τα βαθιά σου μάτια
κάποιο Σαββατόβραδο στην Καισαριανή

Κι όλα γίναν κεραυνός πελαγίσια αρμύρα
κι όλα γίναν ουρανός και πικρό πικρό ψωμί

Een zaterdagavond in Kessarianí

De namiddag leek stil te staan
als een oude wagen op een helling
elke namiddag in onze geheime stek
achter het eethuis van Delivorias

en alles leek op de hemel en op zelfgebakken brood
en alles leek op de hemel en op zoet zoet brood

*Je herkende de stappen, ik onderscheidde de geluiden
en we maakten verf klaar met gedempte stem
's avonds schreven we slogans op de muren
en we vielen neer al roepend: weg met de Duitsers*

en alles werd een bliksem en zout van de zee
en alles werd een bliksem en bitter bitter brood

wat benijdden ze toch in je bleekgroene ogen
die de avond vulden met ochtendlijke zoetheid
ze kwamen en je diepe ogen gingen onder
op een zaterdagavond in Kessarianí

en alles werd een bliksem en zout van de zee
en alles werd een hemel en bitter bitter brood

Jan Lejeune

Het bloedige hart van Griekenland

Σκοπευτήριο Καισαριανής η ματωμένη καρδιά της Ελλάδας

En Belgische verzamelaar van oorlogsmemorabilia haalde midden februari plots en onverwacht de Belgische én Griekse media: <https://youtu.be/WIEW-uV-NKI>. Tim De Craene (Crainsmilitaria is zijn watermerk) uit het Oostvlaamse Evergem had 262 foto's waarvan 12 van de terechtstelling van 200 Griekse strijders op eBay te koop aangeboden, en dat hadden ze meteen ook in Griekenland op Facebook gezien. Ze werden ontdekt door de Facebook- en werkgroep 'Greece at WWII Archives' (1), die op dit gebied actief is. De publicatie en 'handel' van de massale executiebeelden van Kaisariani veroorzaakte onmiddellijk wat het best omschreven kan worden als een digitale vulkaanuitbarsting; de beelden verspreidden zich viraal op Griekse sociale media en werden vrijwel direct opgepikt door alle gevestigde nieuwsmedia in het hele land. De fotocollectie, toegeschreven aan de Duitse luitenant Hermann Heuer die in de Wehrmacht als fotograaf diende voor het Duitse propagandaministerie, maakten inderdaad veel emoties los, vooral bij de nabestaanden van de slachtoffers.

De enorme aandacht bracht het Griekse Ministerie van Cultuur ertoe snel te handelen. Voormalig premier Alexis Tsipras zei dat de foto's van de nazi-misdaad door het parlement moeten worden gekocht, omdat ze "een eerbetoon aan het verzet en haar doden zijn, maar ook als bewijs van de heldhaftigheid waarmee het Griekse volk het hoofd bood aan de aanval van de nazi-bezetting". "Een uniek document van nazi-wreedheden, dat tegelijkertijd de grootsheid van de strijd van ons volk tegen het fascisme vastlegt," zei de Griekse premier Kyriakos Mitsotakis.

Functionarissen en experts van het Griekse Ministerie van Cultuur kwamen in Evergem de foto's onderzoeken en bevonden ze authentiek. Eind februari werd een deal gesloten met de verkoper: het Griekse Ministerie van Cultuur betaalde 100.000 euro. Volgens De Craene, die ook historicus is, speelde geld geen doorslaggevende rol. Honderden 'hits' van geïnteresseerden schoten de startprijs van 36 euro per foto omhoog tot 2.100 euro. De Craene verkoos de beelden onder te brengen in een publieke context. De collectie is nu definitief van de commerciële markt gehaald en zal bewaard blijven als een vitaal historisch document. Volgens minister van Cultuur, Lina Mendoni, zal de collectie worden beschermd, zal de juiste wetenschappelijke documentatie worden gemaakt en zal deze breder worden belicht. In eerste instantie kwamen de foto's terecht in het Griekse Parlement. De KKE (Communistische Partij van Griekenland, -Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας) wilt ze in zijn Historisch Archief, in de gemeente Haidari (alwaar er een concentratiekamp was) en in het Museum van Nationaal Verzet van de gemeente Kaisariani, gelegen op enkele meters van de plaats van 'Het offer van de 200', τόπο της θυσίας των «200». De documenten zullen een prominente plaats krijgen, samen met ander archiefmateriaal dat al in de omgeving te zien is (teken de petitie op

<https://forms.office.com/e/YkTpJY25fz>).

De foto's vormen een bewijs van het patriotisme van de Grieken. De foto's zijn unieke documenten, onlosmakelijk verbonden met een specifieke tragische gebeurtenis in de Griekse geschiedenis

en dus onderdeel van het culturele erfgoed van het Griekse volk. Ze zijn van onschatbare waarde omdat ze voor het eerst een van de ergste wreedheden van nazi-Duitsland in het land laten zien. Naast de foto's omvat de collectie 16 documenten en 4 bankbiljetten uit die tijd.

Kaisariani is een stedelijk gebied en gemeente gelegen drie kilometer ten oosten van het centrum van Athene, op de noordwestelijke hellingen van de Hymettus. Kaisariani werd opgericht door de vluchtelingen uit Klein-Azië die na de ramp in Klein-Azië in 1922 naar Griekenland kwamen. De meesten van hen kwamen uit Smyrna (het huidige Izmir) en de omliggende dorpen zoals Urla (toen Vourla).

Tot 1930 was de (oude) Schietbaan gelegen in Kallithea, maar dat moest plaats maken voor de vele vluchtelingen. De schietbaan werd gebruikt voor het oefenen met vuurwapens, voor de opleiding van soldaten en vooral het artilleriekorps. De plaats van de (nieuwe) Schietbaan in Kaisariani was tot vóór 1922 een bebost en rotsachtig gebied. In 1930 droeg Eleftherios Venizelos een gebied van 710 hectare in Kaisariani over aan de Πανελλήνια Σκοπευτική Εταιρεία (Panhelleense Schietcompagnie P.S.E.) als schietterrein, op voorwaarde dat het gebied ook door de strijdkrachten mocht worden gebruikt.

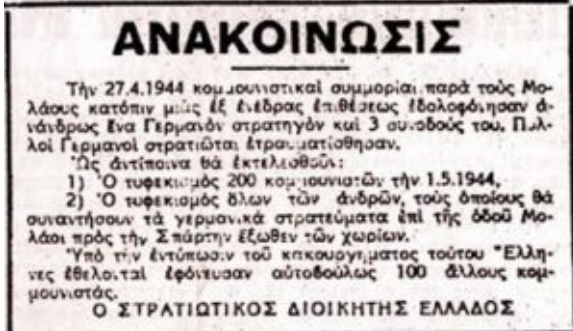
De plaats van de Schietbaan, το Σκοπευτήριο της Καισαριανής, werd door de Duitsers gekozen als executieplaats van Griekse strijders. De eerste executie vond daar plaats op dinsdag 26 mei 1942. Executies op de Schietbaan werden daar regelmatige gebeurtenissen. In 1944 werden er 440 patriotten geëxecuteerd, naast 25 antifascistische soldaten van de bezetter (20 Italianen en 5 Duitsers).

Het belangrijkste en meest tragische moment in de geschiedenis van de Schietbaan was de massale executie van 200 patriotten op 1 mei 1944. Ze waren voornamelijk politieke gevangenen (de overgrote meerderheid communisten) uit het Haidari-kamp van Akronafplia dat de dictatuur van Metaxas aan de bezettingstroepen had overgedragen zonder hen de kans te geven hun thuis-

land te verdedigen. De massale executie werd uitgevoerd als vergelding door de Duitse bezettingsmacht voor een ELAS-partizanenhinderlaag (2) (3) op 27 april 1944 in Molaoi (Laconia, niet ver van Sparta) waarbij de Duitse generaal-majoor Franz Krech en leden van zijn escorte (officieren) werden gedood. Niemand wist toen, niemand had het zich ooit voorgesteld, niemand kon de rekening maken, hoeveel een Hitler-generaal in Grieks bloed zou kosten (4). Totdat het bevel kwam...

De Duitse represailles waren brutaal en werden snel uitgevoerd. Een dag eerder, op 30 april, werden executiebevelen bekendgemaakt door de pers die onder controle stond van de bezettingsmacht.

I Kathimerini publiceerde op 30 april 1944 deze aankondiging:

'Op 27.4.44 vermoordden communistische bendes nabij Molai, na een hinderlaag, op brute wijze een Duitse generaal en drie van zijn metgezellen. Veel Duitse soldaten raakten gewond.

Als vergelding zullen de volgende worden geëxecuteerd:

- 1) Het neerschieten van 200 communisten op 1.5.1944.
  - 2) Het neerschieten van alle mannen die de Duitse troepen op de weg naar Sparta buiten de dorpen zullen ontmoeten.
- Onder de indruk van deze misdaad doden Griekse vrijwilligers (nvdr: daarmee bedoelden ze: SS veiligheidsbataljons en andere 'patriotten') vrijwillig 100 andere communisten.

De militaire commandant van Griekenland'

Dezelfde aankondiging werd ook verspreid in de vorm van een pamflette door de Duitse bezettingsautoriteiten.

Tien 'vrachtwagens van de dood' waren nodig. Op weg naar de Schietbaan schreven de strijders briefjes voor hun dierbaren en gooiden die op straat - ze werden verzameld door de mensen van Kaisariani. Per twintig opgesteld voor het vuurpeloton, moedig en met het overheersende gevoel van zelfopoffering, stierven de strijders terwijl ze het volkslied (5) zongen en het EAM (6) aanmoedigden. Tweehonderd doden, Oi 200 της Καισαριανής, die het vuur voor vrijheid opnieuw aanwakkerden... Ze werden later begraven op de Derde Begraafplaats van Athene (in de wijk Nikaia, agglomeratie van Piraeus) (7). Hun kleding werd aan het aartsbisdom overgedragen voor identificatie - de bezettingsautoriteiten weigerden de namen van de geëxecuteerden vrij te geven.

Op 21 september 1944, ter gelegenheid van de derde verjaardag van de oprichting van het EAM, besloot men de Schietbaan te hernoemen tot Θυσιαστήριο της Λευτεριάς (Altaar van de Vrijheid) (8). Op dit 'Altaar van de Vrijheid' werden de meest

heroïsche pagina's in de geschiedenis van de Arbeiders- en Communistische Beweging geschreven. Maar na enkele maanden (naar aanleiding van de Δεκεμβριανά, Dekembriana-gevechten in Athene) werden de inscripties gewist en kreeg het weer de aanduiding 'Schietbaan' - voor de inmiddels Engelse troepen. In 1983 bezetten de inwoners van de stad de ingang van de schietbaan gedurende 17 dagen met een eis om de Schietbaan te sluiten. In 1984 werd de eerste stap gezet: het gebied van 110 hectare werd door het Ministerie van Cultuur tot historisch monument verklaard. Na een besluit van de gemeenteraad is het EAM Museum van het Nationaal Verzet (Μουσείο ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης) nu op die plek gevestigd - de opening vond plaats op 9 mei 2016. Adres: Iro Konstantopoulou 16, Kaisariani 161 21. Maak kennis met het Museum van Nationaal Verzet van het EAM met deze video: https://youtu.be/_RYtX1SEeV8

Het incident met de foto's heeft een felle discussie over de commercialisering van de Holocaust en nazivreedheden opnieuw aangewakkerd. Dat foto's van een massale executie nu openbaar zijn geworden, onthult een duidelijke tegenstrijdigheid. Wanneer de beelden worden verkocht op een site als eBay, wordt een historisch trauma omgezet in een handelswaar, waardoor we moeten nadenken over wie werkelijk recht heeft op de laatste momenten van deze mannen. Het zijn niet simpelweg verzamelobjecten, maar documenten van mensen die door het naziregime tot executie zijn geleid. Commerciële circulatie van de foto's als veilingitems roept een serieuze kwestie op van respect voor de slachtoffers en het collectieve geheugen. Het beheer van dergelijk materiaal kan niet uitsluitend aan de marktlogica worden overgelaten. Het is van belang voor institutionele instanties, archieven, musea en openbare diensten. Het betreft ook de families van de geëxecuteerden en de hele samenleving, die het bewijs van haar geschiedenis moet beschermen. Deze historische relatie vormt ook institutionele gevoeligheid ten aanzien van het beheer van de relevante documenten.

Bekijk de recent op 5 maart uitgezonden ERT-reportage '365 Στιγμές', de documentaire serie van Sofia Papaioannou: Οι φωτογραφίες της Καισαριανής, op ERTflix

https://www.ertflix.gr/#/details/ERT_PS053704_E0 of op YouTube <https://youtu.be/WW83LCnnEGE>.

Voor wie een dieper inzicht op de gebeurtenissen wil krijgen, wordt de film Το Τελευταίο Σημείωμα, The Last Note (2017), van de gerenommeerde regisseur Pantelis Voulgaris, aanbevolen.

<https://www.imdb.com/title/tt7436642>.

Trailer op https://youtu.be/dGMotL_P_gw

Bekijk 2 fragmenten uit de film:

<https://youtu.be/BxPg9mrrTTs> (9 minuten) en

<https://youtu.be/Gq5vSCpNzVs> (3 minuten)

En hier nog een verslag uit de Πολιτική Κουζίνα, de Politieke Keuken van de ERT:

<https://youtu.be/wKo-iky0mc>.

(1) De website is gewijd aan het epische verhaal van een heel volk en hun bondgenoten tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het fotografische materiaal op de website is geplaatst voor historische en educatieve doeleinden.

<https://www.facebook.com/GreeceAtWw2Photostory>

(2) Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός, Grieks Volksbevrijdingsleger, de militaire tak van het EAM; ze vochten tegen de Duitse bezetter, maar raakten ook in conflict met andere verzetsgroepen, wat leidde tot de Griekse burgeroorlog die duurde tot 1949. Tijdens de periode van de asmogendheden ontstonden er talloze verzetsorganisaties, sommige bronnen hebben het over bijna 140 (zie https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Greek_Resistance_organizations).

(3) Hoewel EAM de politieke organisatie was, werd de fysieke executie van de aanslag uitgevoerd door de ELAS-partizanen. De hinderlaag werd geleid door tweede luitenant Manolis Stathakis van ELAS.

(4) De gang van zaken was dat de Duitsers 50 Grieken doodden voor elk van hun eigen doden en 25 Grieken voor elk van hun eigen gewonden. Echter, zonder een hoger bevel van het Duitse commando werden na de feiten in Kaisariani nog meer patriotten vermoord - in totaal werden minstens 325 mensen geëxecuteerd als vergelding voor de dood van Krech en zijn escorte.

(5) Beluister het volkslied van het ELAS, Ύμνος του ΕΛΑΣ - Αφοδίτη Μάνου, op https://youtu.be/1X3CA7w_nIQ en van het EAM - Τρία Γράμματα op https://youtu.be/mDB_oL8cW7I (met liedtekst), Sommige Grieken zien dit lied als 'het volkslied van elk vrij hart' of 'een tijdloos anthem voor helden'.

(6) Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο, Grieks Nationaal Bevrijdingsfront, een politieke organisatie die de grootste Griekse verzetsbeweging tijdens de Tweede Wereldoorlog was.

(7) Τρίτο Νεκροταφείο Αθηνών is de grootste begraafplaats op de Balkan, met meer dan 27.000 grafmonumenten. Het wordt ook als belangrijk beschouwd, omdat er verschillende beroemde Grieken rusten. In de omgeving staan monumenten voor de geëxecuteerde slachtoffers van de Kokkinia-blokkade (Μπλόκο της Κοκκινιάς, 17 augustus 1944, honderden executies en duizenden gijzelingen) en het Egaleo-bloedbad (Holocaust van Egaleo, Σφαγή του Αιγάλεω).

(8) Het 'Altaar van de Vrijheid' is een historische term die vaak wordt geassocieerd met Laskarina Bouboulina, een heldin uit de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog. Haar strijd en toewijding voor de bevrijding van Griekenland zijn iconisch.

Laskarina Bouboulina (1771-1825) was een vrouwelijke bevelhebber die haar fortuin en eigen schepen inzette in de strijd tegen de Turken. Haar leven werd beschreven in de context van de Griekse geschiedenis, en haar daden hebben invloed gehad op literatuur en culturele herinneringen.

In het hartje van Brugge vindt u het typisch Grieks restaurant El Greco !

Ons restaurant is één van de oudste Griekse familierestaurants in België (sinds 1980).

De menukaart biedt uiteraard de klassieke Griekse keuken, maar er is ook ruimte voor vernieuwing met steeds nieuwe seizoensuggesties.

Vlees-, vis-, en vegetarische gerechten komen in overvloed aan bod!

Onze traiteurdienst zorgt ervoor dat u onze gerechten ook thuis kunt verorberen tijdens uw privé of zakelijke feesten (communies, verjaardagen, jubileums, enzovoort).

Geregeld organiseren we ook livemuziek en dansavonden.

De data ervan vindt u terug op onze website en op <https://www.facebook.com/elgrecobrugge> !

Leden van Eleftheria Paralias vzw krijgen 10% korting bij vertoon van de lidkaart en mits contante betaling !

El Greco is open iedere dag vanaf 17u30 tot 24u00

Zondagmiddag ook van 12u00 tot 14u00 - Gesloten op woensdag

Telefoon: 050 33 02 96 - Website: <http://www.el-greco.be> - E-mail: info@el-greco.be

Voordelen voor EP-leden

Op vertoon van de lidkaart 2026 geniet u van uitzonderlijke voordelen bij de sponsors:

- 10% korting bij aankopen bij Garden Of Crete
- 10% korting bij een maaltijd in restaurant El Greco, Sint-Jakobsstraat 48, Brugge
- een gratis aperitief bij een maaltijd in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare

Humor: Ντόναλντ ο Μέγας

Εen video die een scherpe parodie is op Trump's historische interesse in de aankoop van Groenland, verschuift de focus naar de Middellandse Zee. Inderdaad, na Groenland heeft Donald Trump zijn zinnen gezet op... ons geliefde Griekenland en promoveert zichzelf meteen tot Ντόναλντ ο Μέγας, Donald de Grote, in navolging van Alexander de Grote. Zijn kenmerkende blauwe pak heeft hij verruild voor een traditionele foustanela, φουστανέλα, en komt nu voor de dag met een majestueuze gekrulde snor.

In zijn presidentiële toespraak tot de Griekse natie vanaf de Akropolis belicht hij zijn plannen. Om zijn gedurfde plan MEGA (Make Ellas Great Again, Maak Griekenland Opnieuw Groot) te realiseren, is hij genooddaakt Griekenland te annexeren. Het is niet omdat je voorouders sinds 6.000 jaar de plek bewonen, dat het land je eigendom is. Hij wil voorkomen dat Rusland en China de wereldwijde voorraad gyros, souvlaki en kokoretsi (1) in beslag

zouden nemen. De Akropolis zal worden omgebouwd tot een luxe resort en casino waarbij het Parthenon hernoemt tot de 'Trump Tempel'. In een briljante verwijzing naar Griekse taalkundige nuances stelt hij voor om het Immigration and Customs Enforcement (ICE) naar Griekenland te sturen, waarbij hij het agentschap hernoemt tot 'Ai Sichtir' (AS) (2). Trump's vicepresident onderhandelt een deal met de Griekse regering en om de bevolking voor zich te winnen, biedt hij een klassieke Trumpiaanse deal aan: elke Griekse burger krijgt een MEGA-petje (Make Ellas Great Again) en een paar vergulde nepmanchetknopen in ruil voor hun soevereiniteit. Bekijk video op <https://youtu.be/XxvzeFEmLuA>

Voor het Griekse publiek is 'Donald de Grote' een herinnering dat in het tijdperk van deepfakes (3) zelfs de meest heilige monumenten niet meer veilig zijn voor een hilarische, door kunstmatige intelligentie aangedreven make-over.

(1) kokoretsi is een kruidig grillgerecht van ingewanden van geit of lam.

(2) ἂ σιχτίρ' is een zeer grove Griekse afwijzende uitdrukking om woede, boosheid, verontwaardiging of frustratie te uiten, vergelijkbaar met "ga weg", "rot op", "verdomme". Het is een leenwoord uit het Turks (ha siktir). Het werkwoord σιχτιρίζω (sichtirizo) betekent iemand vervloeken of wegsturen, naar de duivel jagen.

(3) Een deepfake is een met kunstmatige intelligentie (AI) gemaakte nepvideo, -foto of -geluidsopname. Het combineert 'deep learning' en 'fake' om beelden te manipuleren, waardoor het lijkt alsof iemand iets zegt of doet wat in werkelijkheid nooit is gebeurd.

FLIXen

De ene flix is de andere niet: voor de ene moet je betalen, voor de andere niet. We denken aan de Amerikaanse Netflix en de Griekse ERTflix. Maar kennen we niet de uitdrukking "De beste dingen in het leven zijn gratis"? Dus: we gaan voor de kosteloze.

ERTflix is de gratis te gebruiken streamingdienst van de Griekse publieke omroep ERT. Het werd officieel gelanceerd in april 2020 tijdens de eerste COVID-19-lockdown, wat hielp om de eerste adoptie te stimuleren: het werd vanaf het begin door het publiek omarmd.

Het is goed om te herinneren dat Griekenland, net als veel andere landen, in het voorjaar van 2020 in lockdown was vanwege COVID-19, waardoor burgers een grote behoefte hadden om uitlaatkleppen te vinden die hun verplichte thuisverblijf minder onaangenaam maakten. Voor velen werd ERTflix als een nieuw alternatief voor on-demand (VOD) kijken naar ERT-programma's.

Het begon als een 'Red Button'-dienst (1) op het ERT Hybrid-platform voordat het werd uitgebreid tot een volledige OTT-dienst (2) met apps voor smart-tv's, mobiele apparaten en een speciale website (<https://ertflix.gr>). Het platform biedt een mix van Griekse producties (series, nieuws, sport)

en verkregen content (buitenlandse producties), waaronder films en documentaires. Na het eerste succes in Griekenland werd in oktober 2023 een internationale versie van ERTflix geïntroduceerd om de Griekenland-liefhebbers van Eleftheria Paralias vzw en uiteraard de Griekse diaspora te bedienen. Begin 2024 was het platform al aanzienlijk gegroeid en in april 2024 meldde het meer dan een half miljoen bezoekers per dag. Deze ontwikkeling veranderde het tv-landschap. De beslissing om ERTflix buiten de landsgrenzen aan te bieden was enigszins vanzelfsprekend. De sterke en duurzame relatie tussen ERT en de Griekse diaspora is al decennialang opgebouwd via ERTworld en de Voice of Greece, de wereldwijde radio van ERT. Met ERTflix wil ERT deze verbinding verder versterken. De internationale versie van ERTflix overwint de uitdaging van tijdzoneverschillen waarmee conventionele uitzendingen op alle continenten te maken hebben. Nu kan eenieder die niet in Griekenland

woont gemakkelijk ERT-programma's volgen, zowel live als on demand.

De nieuwe ERTflix heeft een aanzienlijke update ondergaan (versie 2.+) (3) en is beschikbaar sinds 2 februari 2026 met de nadruk op het verbeteren van de gebruikerservaring, met een modernere, snellere interface en het toevoegen van verschillende gepersonaliseerde, gebruiksgerechte functies. De interface is opnieuw ontworpen om sneller en makkelijker te navigeren, en aangenamer aan te voelen.

Het platform biedt nu gepersonaliseerde programma-aanbevelingen op basis van de gebruikers zijn specifieke kijkvoorkeuren (suggesties op basis van je eerdere kijkgedrag). Je kunt nu je favoriete content offline downloaden en, bijvoorbeeld onderweg, offline bekijken. Een nieuwe cross-device 'Blijf kijken'-functie laat je verder gaan waar je gebleven was, ongeacht of je de content op een tv, tablet of smartphone bent begonnen. Er is een aangepaste, veilige ruimte voor kinderen toegevoegd, met ouderlijk toezicht op leeftijdsadequate content. Registratie maakt het nu mogelijk om gepersonaliseerde lijsten aan te maken, zoals het toevoegen van inhoud aan 'Favorieten'. Updates, samen met voortdurende app-optimalisatie en bugfixes, zijn bedoeld om de gratis streamingdienst competitiever en gebruiksvriendelijker te maken en de beleving naar een hoger niveau te tillen.

Ondanks de vernieuwingen blijft ERTflix een gratis dienst, zonder abonnementskosten, al blijven er voor

bepaalde content geografische beperkingen gelden (tenzij... - dat is een ander verhaal)

Je kunt de nieuwste versie downloaden in de Apple App Store of via Google Play. Verder is ERTflix beschikbaar op smart tv's in Griekenland via 'Hybrid Services' (HbbTV) (4). ERTflix is ook gratis beschikbaar via de website ertflix.gr op computers en laptops via elke browser (Chrome, Firefox, Edge, Safari, Opera, enzovoorts).

De inhoud van het platform breidt zich voortdurend uit en wordt geregeld vernieuwd. Het publiek kan al de nieuwsbulletins en informatieve programma's volgen via het 24-uurs nieuwskanaal van ERT, ERTnews. Daarnaast biedt ERTflix een breed scala aan content, waaronder nieuwe en klassieke fictieseries, documentaires, Griekse en buitenlandse korte en speelfilms, samen met talrijke programma's uit het unieke ERT-archief en sportuitzendingen. Het is nuttig om op te merken dat tal van ERT-programma's beschikbaar zijn met Engelse ondertiteling om tegemoet te komen aan eenieder die minder of niet de Griekse taal begrijpt. Het klinkt misschien ambitieus, maar de mensen van ERT willen dat ERTflix het embleem van het moderne Griekenland wordt, dat hun wereldwijde trots verdient.

Volgende kanalen worden live aangeboden via de dienst: ERT1, ERT2, ERT3, ERTnews, ERTworld, ERTkids, ERTsport, Vouli tv, Vouli tv World en het Cypriotische RIKsat.

(1) Daarmee bedoelen ze de rode knop op de afstandsbediening van een smart tv.

(2) OTT staat voor 'over the top'. Een OTT-dienst biedt videocontent aan zonder de tussenkomst van een (lokale) telecomprovider (Proximus, Telenet, KPN, ...). Een tv-abonnement is niet nodig, een internetaansluiting volstaat.

(3) Er zijn ondertussen recentere versies verschenen (bijvoorbeeld v2.3.1 op 2 april 2026, met vermeldingen van v4.x in sommige app-stores die zich richten op applicatie-optimalisatie en bugfixes.

(4) HbbTV (Hybrid Broadcast Broadband TV) is een technologie die omroepdiensten combineert met diensten die via internet worden aangeboden. Via het omroepsignaal worden extra gegevens meegezonden die door het televisietoestel (smart tv) of de settopbox gecombineerd worden met gegevens van internet (bron: Wikipedia).

Deze internationale standaard biedt interactieve diensten aan zoals 'uitzending gemist', interactieve reclame, uitgebreide teletekst en de elektronische programmagids (EPG), interactieve content (on-demand video's, extra informatie over de lopende uitzending, interactie (mogelijkheid tot deelname aan tv-voting (stemmen), en enquêtes). HbbTV is zeer populair in Duitsland, Frankrijk, Spanje en Italië. Het Verenigd Koninkrijk loopt verreweg voorop sinds 2014 alsook Duitsland met uitgebreide diensten via publieke en commerciële omroepen sinds 2016. In België wordt het sinds 2017 aangeboden door ondermeer RTBF Television, VRT, Mediaaan en RTL.

Zie de promovideo van ERT op https://youtu.be/KBZLgUomz_k

Wenst u lid te worden?

Iedereen die Griekenland in zijn hart draagt, kan lid worden door storting van het lidgeld op bankrekening BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw, A. J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.

Lidgeld 2026:

- 14 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via e-mail** wensen te ontvangen
- 20 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via de post** wensen te ontvangen
- Steunende leden: 25 € / jaar - Ereleden: meer dan 25 € / jaar

Het lidmaatschap loopt van 1 januari tot 31 december
Het lidgeld telt voor alle personen van éénzelfde gezin en die onder één dak samenwonen

Boekbespreking

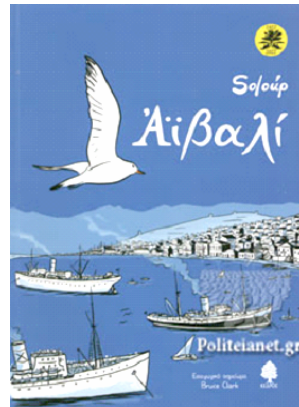
Graphic novels

Over de vroege geschiedenis van de rebetika heeft **David Prudhomme** twee boeken gemaakt, beide ook in het Nederlands vertaald: **Rébétiko** (2009, Nederlandse versie 2011) en het vervolg daarop **Rebetissa** (2025, Nederlandse versie Concerto Books). Voor Rébétiko verwijst ik naar artikeltjes hierover in Nea Paralias 24 (oktober 2011) (1) en Nea Paralias 44 (oktober 2016) (2).

Over Rebetissa verscheen een bespreking in De Standaard met als passende titel 'Vrouwen in een Griekse machowereld'. Anders dan in Rébétiko gaat de aandacht hier namelijk meer naar de vrouwen in de wereld van de rebetika. In deze boeken komen heel wat personages uit de vroege rebetika voor, soms onder hun eigen naam - Markos (Vamvakaris), Agapios (Tomboulis), Spyros Peristeris, Batis, Artemis,... - soms onder een andere naam (Yannis Papayoannou heet hier bijvoorbeeld Stavros). Historische achtergrond van Rebetissa is de dictatuur van Metaxas (net vóór WO II, toen rebetika en alles wat 'on-Grieks' was, verboden werd. Wat doe je dan als zangeres of muzikant van smyrneïka, of als bouzoukispeler?

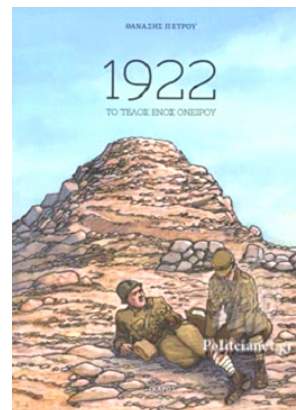
Σολούρ (Αντώνης Νικολόπουλος) is de auteur van enkele vrij lijvige historische *graphic novels*, een beetje in de stijl van Joe Sacco. In **1821 Η μάχη της πλατείας** ('1821 I máchi tis platias' - '1821 De strijd van het plein' - 750 pagina's!) vertelt hij het verhaal van de Griekse onafhankelijkheidsoorlog in de vorm van een dialoog tussen een meisje en een oude man op het Πλατεία Κολοκοτρώνη (Plateia Kolokotroni), het plein met het standbeeld van Theodoros Kolokotronis, een van de helden van de onafhankelijkheidsstrijd.

Αϊβαλί ('Aivali' - 475 pagina's) gaat over de Grote Katastrofe van 1922. Uitgegeven bij Κέδρος.

Aivali bestaat ook in het Frans, Engels, Turks en Spaans (en mogelijk nog andere talen).

1922 Το Τέλος ενός Ονείρου ('1922 To Telos enos Onirou' - '1922 Het einde van een droom') en **1923 Εχθρική πατρίδα** ('1923 Echtriki patrida' - '1923 Vijandig vaderland') van **Thanasis Petrou** gaan ook over de Grote Katastrofe, meer bepaald de gebeurtenissen in Klein-Azië (1922) en hoe het was om als vluchteling uit Klein-Azië in Griekenland te belanden (1923). Beide uitgegeven bij ΙΚΑΡΟΣ.

Stuk voor stuk zeer de moeite waard om te lezen.

Jan Lejeune

- (1) Nea Paralias nummer 24, bladzijde 19:
https://vzw.eleftheriaparalias.com/EP_NP/NP_201110.pdf
 (2) Nea Paralias nummer 44, bladzijde 33:
https://vzw.eleftheriaparalias.com/EP_NP/NP_201610.pdf

Νίκος Δήμου - Ειρωνικό Νεοελληνικό Λεξικό

Nikos Dimou - Ironisch Nieuwgrieks Woordenboek

In dit boekje (εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ 2013) schetst Nikos Dimou met zijn scherpe pen een beeld van de Grieken en de Griekse samenleving. Eerder schreef hij al meerdere andere satirische werken, waaronder 'Het ongeluk van Griek te zijn'. Uit zijn ironisch woordenboek heb ik enkele lemma's geselecteerd.

Ακαδημία Αθηνών - Academie van Athene
Bejaardentehuis dat ons zeer veel kost. De Eerste Begraafplaats is levendiger, creatiever en heeft mooiere monumenten.

Αναπηρικές συντάξεις - Invaliditeitspensioenen
Slechts 30% van de Grieken heeft er een. Dat is onrechtvaardig tegenover de overigen, die precies hetzelfde percentage van invaliditeit hebben. Iets om rekening mee te houden in een nieuw wetsvoorstel voor de ziekteverzekering.

Απεργία - Staking
Was vroeger bedoeld om sociaal en economisch onrecht te corrigeren. Nu is het gewoonlijk om de onrechtvaardigheden en de voorrechten van een groep te behouden. Staken doen degenen die de macht en de mogelijkheid hebben om te chanteren. Werklozen bijvoorbeeld staken nooit...

Αρχαίοι - Oude Grieken
Belangrijke mensen, van wie we de verwezenlijkingen niet kennen – maar als rechtstreekse afstammelingen blijven we hun exclusieve vertegenwoordigers en woordvoerders.

Βαλκάνιοι - Balkanvolkeren
Alle andere bewoners van het Balkanschiereiland behalve wij.

Γραφειοκρατία (ελληνική) - (Griekse) bureaucratie
Een plaag voor de hedendaagse Griek. Je moet ze vervloeken (de bureaucratie) – en tegelijkertijd vragen dat ze je zoon in dienst nemen bij de overheid.
(In de grond heb je begrepen dat het een middel tegen werkloosheid is. Er worden bedienden in dienst genomen met als enig doel werk te creëren voor andere bedienden – die noodzakelijkerwijs ook in dienst genomen worden.)

Εκκλησία - Kerk
Organisatie die de religieuze noden van de mens uitbuit. Ze heeft een hiërarchie en een kudde volgelingen. Ze predikt de liefde en beoefent de haat (tegenover andere religies). Ze predikt de armoede en is schatrijk. Ze onderwijst de nederigheid, iets wat duidelijk blijkt uit de gewaden en het gedrag van de prelaten.

Έλληνες - Grieken
Edel ras (de aristocraten onder de volkeren) dat zijn gelijke niet kent. Bloedzuivere rechtstreekse afstammelingen van Pericles en Plato. Een superieur geslacht, wat bewezen wordt door de twee Nobelprijzen, twee Leninprijzen en de vele gouden medailles op de Olympische Spelen. Ze zijn niet racistisch. Ze onderdrukken niemand (hooguit enkele Pakistanen).

Ευρωπαϊκή Ένωση - Europese Unie
Unie van staten die ons duur betaalt, als ze niet samenzweert tegen ons.

Κούρδοι - Koerden
Broedervolk. We houden van hen met heel ons hart, als ze maar niet te dicht bij ons in de buurt komen.

Μύκονος - Mykonos
Cliché: 'Sodoma met windmolens'.

Πατρίς - Θρησκεία - Οικογένεια -
Vaderland - Religie - Familie
Drieluik waarop gewoonlijk diverse nietsnutten zich beroepen die geen legerdienst vervuld hebben, God noch gebod kennen en systematisch hun vrouw bedriegen.

Πλάτων - Plato
Groot dichter en filosoof, maar een nog grotere fascist. (Hebben ze je dat op school niet verteld? Zijn leiders zouden zelfs het echtelijk bed controleren! Wie heeft het over 'Big Brother'? Lees er 'De Wetten' maar op na!)

Ποδήλατο - Fiets
Absoluut 'in'. Het ideale vervoermiddel. Het is ecologisch, geruisloos, het traint je en houdt je jong (en het is ook een zekere manier van zelfmoord in het Atheense verkeer).

Πολιτικοί (Έλληνες) - (Griekse) politici
De oorzaak van al onze ellende, volgens 90% van de Grieken (opiniepeilingen). Diezelfde 90% die hen vervloekt, stemt voor hen.

Σύνταγμα - Syntagma / Grondwet
Plein in Athene dat vaker herzien wordt dan de grondwet van het land, en dat iedere keer slechter wordt.

Τουρισμός - Toerisme
Het uitmelken van domme Europeanen (die zelden terugkomen...).

Τουρκία - Turkije
De slechte en agressieve buur.
(Vreemd genoeg, de laatste honderdvijftig jaar zijn het alleen wij geweest die hen hebben aangevallen: in 1897, in 1912 en in 1922. Ook nog in 1974 op Cyprus zijn wij begonnen met de staatsgreep en de Turkenvreter Sampson...)

Φασίστας - Fascist
Voor linksen was dat elke rechtse. Tot de echte fascistenaards opdoken en ze het verschil zagen.

Φορολογική συνείδηση -
Burgerzin in verband met belastingen
Grapje, zoals "Albanese toerist".

Χρυσή Αυγή - Gouden Dageraad
Het absolute eufemisme (zoals we "Gastvrije Zee" zeggen in plaats van "Zwarte Zee"). Zeker niet van goud, ook niet verguld – maar wel van blik. Wat de dageraad betreft, ze brengt een diepe duisternis.

Ωιμέ! - Wee mij!
Uitroep (aan het uitsterven) die je alleen aantreft in de vertalingen van klassieke tragedies. Je hoort ze in Epidaurus en andere antieke theaters. Vaker gebruiken de kijkers de term na twee uren op een stenen zitplaats.

Jan Lejeune

PS: ISBN: 978-960-16-5554-3, 144 bladzijden, 9de herziene editie: februari 2020 - 7,70 euro,
Ook als e-book - 3,99 euro, <https://vivliopoleiopataki.gr> Website auteur: <http://www.ndimou.gr>

Bestemmingen

Vier monumentale musea openen in Athene in 2026

1. Het voormalige **Koninklijk landgoed van Tatoi**. De restauratie van de historische kern is een vlaggenschipproject van het Ministerie van Cultuur, met als doel het landschap te herstellen na de verwoestende branden van 2021. Met een budget van 70 miljoen euro wordt het landgoed omgevoerd tot een multidimensionaal openbaar park dat geschiedenis en recreatie combineert. Het complex omvat: het paleis (met persoonlijke bezittingen en kunstwerken van de voormalige koninklijke familie uit het begin van de 20ste eeuw), de oude stallen (thuisbasis van het Museum van Koninklijke Koetsen) en de nieuwe stallen (één vleugel met de voormalige collectie koninklijke voertuigen en één vleugel gewijd aan de landbouw- en veeteeltgeschiedenis van het landgoed). <https://tatoicollections.culture.gov.gr>

Naast de musea worden 24 historische gebouwen verhuurd aan particuliere investeerders om te worden omgebouwd tot pensions, restaurants en evenementenruimtes.

Tatoi ligt 15 kilometer ten noorden van het centrum van Athene, aan de voet van de berg Parnitha. De oude naam van het gebied is Dekelia, Δεκέλεια. In 2003 werden het landgoed en de bijbehorende eigendommen eigendom van de staat.

2. Het **Museum van Onderwateroudheden** in Piraeus. Een triereemreplica van 23 meter zal het middelpunt zijn van het nieuwe museum in Piraeus, de Silo, een graansilo uit de jaren 1930, gerestaureerd als het Nationaal Museum voor Onderwateroudheden. Dit is het grootste culturele project dat momenteel in Griekenland gaande is, gefinancierd door 93 miljoen euro uit het Herstelfonds. Met een oppervlakte van meer dan

26.000 vierkante meter zal het museum meer dan 2.500 objecten herbergen die uit de diepten van de Griekse zeeën zijn teruggevonden, daterend van de prehistorie tot de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast zijn er ook hightech interactieve toepassingen en ultramoderne conserveringslaboratoria te ontdekken. <https://bit.ly/4tcGOQq>

3. Het **Oud Akropolismuseum**, (Παλαιό Μουσείο Ακρόπολης, gebouwd in 1865, is nieuw leven ingeblazen. Gelegen aan de zuidoostkant van het Parthenon, is het Oud Akropolismuseum sinds de verplaatsing van de schatten in 2007 gesloten gebleven. Het zal in het voorjaar van 2026 heropenen als een dynamische uitbreiding van de archeologische site. Het museum zal uniek beschikken over een 'open-view' conserveringslaboratorium, waarmee bezoekers experts kunnen zien die 1.185 artefacten restaureren die nog nooit eerder door het publiek zijn gezien.

<https://efaathculture.gr/palaio-mouseio-acropolis>

4. Een nieuw museum zal de **Δεσμώτες του Φαλήρου**, de 'Geketenden van Faliro', herbergen. Het zijn 78 skeletten uit de 7de eeuw vóór Christus die in maart 2016 werden ontdekt tijdens de bouw van het Cultureel Centrum van de Stavros Niarchos Stichting in de nabijheid. De skeletten zijn jongemannen met ijzeren boeien om de polsen en één met boeien om de enkels.

De 'Geketenden' lagen in rijen, velen met hun handen op de rug geboeid, wat wijst op een massale executie. Experts vermoeden circa 632 vóór Christus tijdens een bloedige politieke strijd in het vroege Athene.

Het was een van de meest huiveringwekkende en betekenisvolle archeologische vondsten van de afgelopen jaren. De Griekse overheid financiert het nieuwe museum met 7,5 miljoen euro dat de

skeletten in situ (op hun oorspronkelijke plaats) toont als een 'site museum' dat opgaat in de SNFCC Esplanade. <https://bit.ly/4chVPKj>

Gedichten

Enkele gedichten van de Grieks-Cypriotische dichter Kostas Mondis (Κώστας Μόντης - 1914-2004)

Στιγμές της Εισβολής - Momenten van de Invasie

Είναι δύσκολο να πιστέψω
πως μας τους έφερε
η θάλασσα της Κερύνειας,
είναι δύσκολο να πιστέψω
πως μας τους έφερε
η αγαπημένη θάλασσα της Κερύνειας.

Ik kan moeilijk geloven
dat zij naar ons gevoerd zijn
door de zee van Kyrenia,
ik kan moeilijk geloven
dat zij naar ons gevoerd zijn
door de geliefde zee van Kyrenia.

Πικρή θάλασσα της Κερύνειας
που πρέπει να αποσύρουμε πια
τους στίχους που σου γράψαμε.

Bittere zee van Kyrenia
we zullen nu de verzen die we voor jou
geschreven hebben, moeten intrekken.

Σκέψου να μας γίνει βραχνάς
η οροσειρά της Κερύνειας
σκέψου να την κοιτάμε με τρόμο,
σκέψου να την υποψιαζόμαστε,
σκέψου να τη μισάμε!

Stel je voor dat het gebergte van Kyrenia
voor ons een nachtmerrie is geworden
stel je voor dat we ernaar kijken met angst,
stel je voor dat we het wantrouwen,
stel je voor dat we het haten!

Ανασήκωσε την πλάτη
κι απόσεισέ τους Πενταδάκτυλέ μου,
ανασήκωσε την πλάτη κι απόσεισέ τους.

Recht de rug
en wijs hen af, mijn Pentadaktylos (1),
recht de rug en wijs hen af.

(1) Pentadaktylos is een andere naam van het Kyreniagebergte, een langgerekte kalkstenen bergketen die zich uitstrekt langs de noordkust van Cyprus. De naam dankt zijn naam aan de gelijknamige top, die de vorm heeft van een palm met vijf vingers.

Και μια άλλη συνέχεια της Τουρκικής εισβολής - Nog een gevolg van de Turkse invasie

Με την ατέλειωτη μετάδοση
των ονομάτων των πεσόντων
και των αγνοουμένων
της Τουρκικής εισβολής
χάσαμε χτες βράδυ τη συνέχεια
του τηλεοπτικού σήριαλ που παρακολουθούμε.

Als gevolg van de eindeloze transmissie
van de namen van gesneuvelden
en vermisten
na de Turkse invasie
hebben we gisterenavond het vervolg gemist
van de soap waar we altijd naar kijken.

Έλληνες ποιητές - Griekse dichters

Ελάχιστοι μας διαβάζουν,
ελάχιστοι ξέρουν τη γλώσσα μας,
μένουμε αδικαίωτοι κι αχειροκρότητοι
σ' αυτή τη μακρινή γωνιά,
όμως αντισταθμίζει
που γράφουμε Ελληνικά.

Zeer weinigen lezen ons,
zeer weinigen kennen onze taal,
we leven miskend en zonder applaus
in deze afgelegen uithoek,
toch wordt dit gecompenseerd door het feit
dat wij Grieks schrijven.

Jan Lejeune

Nieuwsjes en wetenswaardigheden

◆ Giannis Xylouris, bekend als **Psarogiannis**, een vooraanstaand figuur in de traditionele Kretenzische muziek en lid van de legendarische Xylouris-muziekclan, aangevoerd door wijlen Nikos Xylouris (**Psaronikos**) en de radicalere Antonis Xylouris (**Psarantonis**), is op 15 januari op 83-jarige leeftijd overleden.

Giannis werd geboren in Anogia, Kreta, in 1943 en begon al op jonge leeftijd met muziek. Hij speelde voor het eerst mandoline op vijfjarige leeftijd en later begon hij met het snaar-laouto-instrument en de Kretenzische lier, bespeeld met een strijkstok. Tijdens zijn schooltijd speelde hij traditionele Kretenzische instrumenten en begeleidde hij op twaalfjarige leeftijd zijn broer Nikos op de laouto. Op zijn veertiende nam hij zijn eerste album op met Nikos en op zijn zeventiende was hij een van de toonaangevende laouto-spelers van Kreta. Naast optredens componeerde Xylouris muziek en werkte hij gedurende zijn carrière samen met prominente figuren uit de Kretenzische muziek, waaronder Kostas Mountakis, vooral in de jaren 1960, en Vasilis Skoulas. Xylouris ontwikkelde een onderscheidend persoonlijk geluid en stijl, waarmee hij bijdroeg aan de evolutie van de laouto van een begeleidend instrument tot een centraal element van de Kretenzische muziek.

Hij was een centrale figuur in een lijn die de Kretenzische muziektraditie al vier generaties heeft gedefinieerd en een onschatbare bijdrage leverde aan de ziel van de Griekse volksmuziek. Hij was een virtuoos. Hij laat een erfenis achter van voortreffelijke uitvoeringen en een familienaam die synoniem blijft met het allerbeste van de Griekse cultuur. Beluister Giannis op <https://youtu.be/bqy8JL-vPL8> en <https://youtu.be/tFv2QJHqLho>

◆ Ex-prinses Irene van Griekenland is eveneens op 15 januari overleden, op 84-jarige leeftijd. Zij was de jongste van de drie kinderen van voormalig koning Paul I en voormalig koningin Frederica van Griekenland. Zij was de jongste zus van wijlen ex-koning Constantijn II die in 2023 overleed en koningin Sofia van Spanje. Na de val van de Griekse monarchie in 1967 leefde ze in ballingschap in Rome en later India. Sinds 1981 woonde ze in Madrid in het Zarzuela-paleis bij koningin Sofia. Hoewel ze het grootste deel van haar leven een Griekse prinses bleef, verkreeg ze officieel de Spaanse nationaliteit in 2018.

◆ De 27-jarige Akylos Mytilinaios uit Serres zal Griekenland vertegenwoordigen op het 75ste Eurovisie Songfestival (12, 14 en 16 mei 2026 in Wenen) met het nummer 'Ferto'.

Het lied met een sterke sociale en persoonlijke stempel is gekenmerkt door een energieke, 'donkere en trieste' ondertoon, vermomd in een moderne, satirische popstijl. Een satire over

extreme overconsumptie, materialisme en de meedogenloze jacht op meer. Het nummer weerspiegelt persoonlijke herinneringen aan het opgroeien met beperkte middelen en benadrukt een wanhopige drang om oude financiële beperkingen te overwinnen. Het lied benadrukt ook de emotionele leegte, een manische, onvervulde obsessie waarbij succes en materiële rijkdom niet tot geluk leiden, en toont een personage dat verdwaald is in een lus van meer verlangen. In het langzamere gedeelte van het lied richt de kunstenaar zich tot zijn moeder en belooft haar de luxe te bieden die ze zich vroeger niet konden veroorloven.

Het winnende lied werd bepaald door een combinatie van de publieksstemming (50 procent) en twee jurypanels, één Grieks (25 procent) en één internationaal (25 procent). Bij een gelijke stand zou de publieke stem voorrang krijgen. Kijkers konden hun stem uitbrengen door een sms te sturen vanaf een Grieks telefoonnummer naar 54222 of online, zowel in Griekenland als in het buitenland, via het speciale stemplatform <https://sfg.vote>. Kiezers mochten tot tien keren (!) stemmen via sms. Opmerkelijk was dat dit jaar de eerste keer was dat Grieken die in het buitenland woonden konden deelnemen aan het selecteren van het lied om het land te vertegenwoordigen op het Eurovisie Songfestival.

Of het lied en de artiest in bizarre outfit in de smaak zullen vallen van Griekenlandliefhebbers, valt te betwijfelen. De tekst is repititief, in een tijdsperiode van 3 minuten hoor je maar liefst 76 keer het woord φέρτο. Oordeel nu zelf maar: <https://youtu.be/VlwlKCFYQyw> en vergelijk met de Griekse bijdrage voor 2025. Herinner je nog die bijdrage van Klavdia met Asteromáta? Beluister op <https://youtu.be/aDlq8J9h6vQ>

◆ Een straatmuurschildering van Maria Callas in Kalamata is door het internationale platform Street Art Cities uitgeroepen tot de beste ter wereld in 2025. Het is gemaakt door de beeldend kunstenaar Kleomenis Kostopoulos (KLE) en het grootschalige werk vertegenwoordigt een belangrijke mijlpaal voor Griekse stedelijke kunst. Het is snel uitgegroeid tot een van de meest iconische bezienswaardigheden van de stad.

De muurschildering die de gehele hoogte van een woongebouw aan Aristomenous Street beslaat, transformeert een gewone gevel tot een opvallend visueel verhaal. Door portretten te combineren met elementen uit de natuur, combineert het werk kleur, beweging en verhaal op indrukwekkende stedelijke schaal. De erkenning noemde Kostopoulos een collectieve prestatie, waarbij hij de supporters en kiezers die hielpen om de muurschildering wereldwijd onder de aandacht te brengen. Hij benadrukte dat openbare kunst haar ware waarde bereikt wanneer mensen ermee in

aanraking komen, erover praten en het onderdeel maken van hun dagelijkse omgeving.

Street Art Cities is een internationaal register en ontdekkingsnetwerk voor street art. Het platform catalogiseert meer dan 83.000 muurschilderingen in 1.918 steden, waarmee het publiek helpt werken te vinden en te verkennen, terwijl het kunstenaars wereldwijd meer exposure geeft.

De muurschildering van Kalamata toont een vrouwelijke figuur geïnspireerd op Callas, omringd door takken, vogels en vruchten, visuele motieven die vernieuwing, balans en de verbinding tussen mensen en plaats vertegenwoordigen. De symboliek resoneert diep met de bredere regio Messinia, waar landschap en culturele identiteit nauw met elkaar verweven blijven.

Het project werd in opdracht van de gemeente Kalamata uitgevoerd als onderdeel van een breder initiatief om het stadscentrum te verrijken met grootschalige hedendaagse kunst. Sinds de voltooiing heeft de muurschildering constante aandacht getrokken van zowel bewoners als bezoekers en wordt breed gedeeld binnen reis- en kunstgemeenschappen. Bekijk het kunstwerk op https://youtu.be/67_0L8808XA en ontdek de muurschilderijen in jou omgeving op <https://streetartcities.com>

◆ Decennialang leefde de wolf op afgelegen plaatsen. Echter, de wilde dieren worden hoe langer hoe meer deel van het stedelijke weefsel van de twee grootste steden van Griekenland, wat een gespannen debat over natuurbehoud en openbare veiligheid heeft ontketend. De roofdieren voelen zich blijikbaar comfortabel in luxe buitenwijken van Athene en Thessaloniki.

Deze evolutie is ondermeer toe te schrijven aan de verwoestende bosbranden in de regio Attica. De traditionele jachtgebieden werden vernietigd waardoor roedels zich moeten aanpassen in door mensen gedomineerde landschappen. Ook hebben wolven geleerd dat stedelijke omgevingen makkelijke calorieën bieden in de vorm van onbeveiligd afval, diervoer en zwerfdieren. Organisaties zoals Callisto (een van de toonaangevende organisaties voor het beheer van grote carnivoren in Griekenland, <https://callisto.gr>)

benadrukken dat, hoewel het zien van een wolf schokkend is, de dieren meestal aaseten en meestal niet op mensen jagen. Alhoewel, in februari viel een wolf een groep wandelaars aan in een bosrijk gebied op de berg Parnitha, ten noorden van Athene in de Attica-regio langs een pad tussen Kryoneri en het Tatoi Koninklijk Landgoed.

Onlangs hebben twintig Griekse milieuorganisaties (waaronder WWF Griekenland, Arcturos en de Helleense Ornithologische Vereniging) een gezamenlijke brief ondertekend aan de EU en de Griekse regering. Ze vechten tegen de beslissing van 2025 om de status van de wolf te degraderen van 'strikt beschermd' naar simpelweg 'beschermd'. Arcturos en ANIMA stellen dat conflicten tussen mens en wilde dieren vaak het gevolg zijn van

menselijk gedrag. Ze wijzen op de 'gewoonte' van wolven. Wolven zijn intelligent en flexibel. Als ze overvolle bakken met voedselresten of diervoer buiten vinden, verliezen ze hun natuurlijke angst voor mensen. https://youtu.be/7_mT-7FMddc

◆ Wist je dat het lied 'De dag dat het zonlicht niet meer scheen' gezongen door John Terra in 1981 en De Romeo's in 2018, Griekse roots heeft? Het is een cover van een nummer van Costa Cordalis. Costa Cordalis, (geboren als Konstantinos Kordalis, Κωνσταντίνος Κορδαλής, Elatia 1 mei 1944 - Santa Ponça, Mallorca, Spanje, 2 juli 2019) was een Grieks-Duitse schlagerzanger. Hij begon gitaar te spelen op 7-jarige leeftijd. In 1960, toen 16, besepte hij dat hij in Griekenland geen groot succes zou hebben en ging met de trein naar Duitsland. Hij vestigde hij zich in Frankfurt. Na de middelbare school begon hij met zijn studie filosofie en Duitse literatuur, zonder af te studeren. In 1965 nam hij zijn eerste hit in het Duits op, getiteld 'Du hast ja Tränen in den Augen', een cover van Elvis Presley's nummer 'Crying in the chapel' dat meteen een succes werd. 'Am Tag als die Sonne nicht mehr kam' (De dag dat het zonlicht niet meer scheen) komt uit het album 'Auf der Strasse meiner Lieder' uit 1980. <https://youtu.be/e1yGM1eHlWY> (Spiel Bouzouki)

◆ In juli 2022 raasde een verwoestende bosbrand door het dorp Melambes (1) waarbij bijna negentig procent van de zeldzame, pre-phylloxera wijngaarden werd verbrand. Terwijl de wereld de rook zag opstijgen, legde filmmaker Yannis Mathioudakis (2) een ander verhaal vast: de stille, koppige weigering van een gemeenschap om haar erfgoed tot stof te laten vergaan. Dat verhaal, getiteld 'Ashes' (Στάχτες), won verschillende onderscheidingen (6 prijzen en 18 nominaties) en is op YouTube te zien. De documentaire volgt de jonge wijnmaker Iliana Malihin, die de wijnbouw in de regio nieuw leven had ingeblazen voordat de ramp toesloeg. De film dient als een viscerale getuige (3) van de vierdaagse 'nachtmerrie' die een eeuw aan traditie dreigde te vernietigen. Het verhaal verschuift echter snel van tragedie naar een meesterklas in menselijke veerkracht. De film benadrukt een aangrijpende waarheid: het herstel van Melambes was niet het resultaat van staats-interventie, maar van solidariteit aan de basis. Zonder substantiële overheidssteun steunden Malihin en lokale boeren op elkaar en internationale supporters om de oude, diepgewortelde wijnstokken te redden die onder de verschroeiende aarde overleefden.

Film op <https://youtu.be/iA0uYdD-rvg>

◆ Drie jaar na de Tempi-tragedie begon in Larissa op 23 maart het proces over Griekenland's dodelijkste treinramp, waarbij op 28 februari 2023, 57 mensen omkwamen. De zitting vond plaats in het Gaiopolis-auditorium van de Universiteit van Thessalië, een locatie die speciaal is omgebouwd

om de enorme omvang van de zaak te kunnen accommoderen. Honderden demonstranten, vakbonden, studentenverenigingen en rouwende families verzamelden zich vóór het gebouw met eisen als 'Gerechtigheid voor de 57' en 'Veilig vervoer nu'. Er zaten 36 verdachten in de beklagdenbank: 3 stationshoofden, 29 leidinggevend en medewerkers, 2 algemeen directeuren en 2 voormalige hoge bestuurders. De belangrijkste aanklacht tegen 33 van de verdachten (stationshoofden vallen daarbuiten) is het misdrijf van gevaarlijke belemmering van spoorwegvervoer met 'uiteindelijke intentie' (dolus eventualis), een misdrijf met een levenslange gevangenisstraf. Andere aanklachten omvatten meerdere gevallen van nalatige doodslag en nalatige lichamelijke verwonding. De procedure zal naar verwachting minstens twee jaar duren.

◆ Op 23 maart (4) werd in Athene de 'Archiefsite van Theodoros Kolokotronis' (Αρχειακός Τόπος Θεόδωρου Κολοκοτρώνη) voorgesteld. De website bevat vele (zeldzame) manuscripten en artefacten die betrekking hebben op hem en zijn familie. Deze omvatten digitale reproductie, transcriptie van elk manuscript en de historische inkadering - elk item wordt vergezeld door een beschrijving en een wetenschappelijke aantekening. Het belangrijkste deel van de 1.143 documenten dateren uit de periode oktober 1819 tot september 1833, tijdens de jaren van de Griekse Revolutie waarin Theodoros Kolokotronis (5) een leidende rol had als opperbevelhebber van de revolutionaire

troepen in de militaire strijd. De non-profit organisatie die deze website onderhoud, zegt dat dit een referentiecentrum is dat in de publieke sfeer blijft, openlijk toegankelijk voor studenten, onderzoekers en elke geïnteresseerde burger.
<https://kolokotronis-archive.org>

◆ De indrukwekkende Militaire Parade, Στρατιωτική Παρέλαση, van 25 maart 2026 in Athene ter gelegenheid de Onafhankelijkheidsdag kan je nu nog (her)bekijken op <https://youtu.be/yJ5K0odDdDU>. De parade dient als een openbaar voortgangsrapport over de snelle militaire evolutie van het land: geavanceerde wapens en autonome systemen die de toekomst van de Griekse nationale defensie bepalen, werden getoond.

Er is een nieuwe traditie ontstaan op het Syntagma-plein: na afloop van de formele ceremonie (militaire parade) barst een levendig straatfeest los. Voor het vierde achtereenvolgende jaar organiseerde de dansgroep van Alexandros Mousoulos haar eigen openlucht 'glenti' (6) in het hart van de stad. Een gezelschap van 120 dansers betoverde toeschouwers met gesynchroniseerde uitvoeringen van de Hasapiko en de diep soulvolle Zeibekiko.

Zie <https://bit.ly/3PDoyS3>, <https://bit.ly/4s2r7uj> en <https://bit.ly/4dck8eD>.

Pagina's van de organisator:

<https://www.facebook.com/amousoulos> en www.youtube.com/@amousoulos

(1) Melambes is een bergdorpje op de noordelijke hellingen van de berg Vouvala, ongeveer 45 kilometer ten zuiden van Rethymnon

(2) Meer over de filmmaker op <https://www.haniotika-nea.gr/giannis-mathioydakis-eyegersia-psychis-i-techni> en <https://www.ashes.com>

(3) Een viscerale getuige is iemand die een gebeurtenis niet alleen intellectueel of rationeel waarneemt, maar deze diep vanbinnen, lichamelijk en emotioneel ervaart

(4) 23 maart is de dag van de bevrijding van Kalamata en was een van de eerste episodes van de Revolutie van 1821.

(5) Theodoros Kolokotronis (3 april 1770 – 15 februari 1843) was een Griekse soldaat en politicus uit Libovisi, Arcadië. Hij was een van de meest emblematische en beslissende persoonlijkheden van de Griekse Revolutie van 1821.

(6) Een glenti, γλέντι, is een levendig Grieks feest of festijn dat in het teken staat van muziek, dans, lekker eten en drinken. Het is een belangrijk onderdeel van de Griekse cultuur en sfeer. Een glenti is doordrenkt met traditionele Griekse muziek (soms live) en dans. Het doel is gezelligheid en samenzijn, waarbij de Griekse gastvrijheid centraal staat. Het woord wordt ook gebruikt om een spontaan of informeel feestje (kathisto glenti, καθιστό γλέντι) aan te duiden.

"Eet zoals we al generaties lang eten"

Bij Garden Of Crete bieden we zuivere Kretenzische producten aan zoals olijfolie, olijven, olijfpasta, kruiden, honing en wijn. Gemaakt van de lekkerste, zuivere, meest kwalitatieve ingrediënten afkomstig uit Kreta.

<https://gardenofcrete.be>

Griekse televisie 60 jaar

De Griekse televisie bestaat sinds 1966. Op 23 februari 1966 begon de eerste officiële televisie-uitzending in Griekenland. De publieke omroep die dit verzorgde was de voorloper van ERT (Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση, Ellinikí Radiofonía Tileóراس). Na een lange weg van meer dan 40 jaar te hebben afgelegd.

Radio begon in Griekenland in 1923 als experimentele uitzendingen door het Ministerie van de Marine. Een eerste regulier radiostation van Griekenland werd in 1928 opgericht in Thessaloniki. In 1936 besloot de autoritaire regering-Metaxas een staatsomroepsysteem op te bouwen. Voor Ioannis Metaxas was staatsradio niet alleen een kwestie van nationale trots, maar ook een middel om de Griekse samenleving te 'onderwijzen'. In maart 1938 werd Griekenland een van de laatste Europese landen die een nationaal (openbaar) radiostation kreeg. De reguliere programmering bestond uit muziek van het symfonieorkest van het station, koren en nieuws.

Op 15 juni 1945 werd de Nationale Radiostichting, Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας (EIP), opgericht en in 1947 begon de exploitatie van een entertainmentstation in Thessaloniki dat werd gefinancierd via licentiekosten van ongeveer 40.000 radio-ontvangers. In de late jaren 1940 versnelde de bouw van radiostations. Stations werden gebouwd door de EIP, door particuliere belangen en door de strijdkrachten. Het militair radiostation begon als een piratenpost van soldaten voor hun vermaak en om het moreel van de strijdkrachten te versterken tijdens de Burgeroorlog. Andere radiostations van het leger werden gebouwd met hulp van het Amerikaanse Pentagon in 1949, toen het Centraal Radiostation voor de Griekse strijdkrachten werd opgericht. Al snel exploiteerde het leger vijf van zulke posten, die werden opgericht om de bevolking van Noord-Griekenland te 'informereren' over de gevaren van het communisme en om de bevolking 'op te voeden'.

De Verenigde Staten, die een grote rol hadden gespeeld in de Burgeroorlog, hielpen de Griekse regering door twee radiostations te bouwen die deels Voice of America (VoA-programma's) uitzonden en de rest van de dag Griekse overheidsprogramma's. Op 12 februari 1950 werd de European Broadcasting Union (EBU) opgericht, waarvan de EIP medeoprichter was en datzelfde jaar verschillende radiostations in de regio startte, naar het voorbeeld van de militaire radiostations van die tijd. In 1952 werd het Tweede Programma, Δεύτερο Πρόγραμμα, opgericht, waarbij het hoofdstation van de EIP (toen bekend als het Nationale Programma) werd hernoemd tot het Eerste Programma, Πρώτο Πρόγραμμα. In 1954 werd het Derde Programma, Τρίτο Πρόγραμμα, opgericht, in een periode dat radio zich door bureaucratische procedures moeilijk ontwikkelde in de naoorlogse jaren.

In 1960 gingen televisie-experimenten van start (tijdens de 25ste Internationale Tentoonstelling van Thessaloniki), maar het duurde tot 21 september 1965 toen de testuitzendingen van televisiesignalen van start gingen. De eerste officiële televisie-uitzending van de

EIP vond plaats op **23 februari 1966** om 18u30 vanuit het toen nieuw gebouwde gebouw van de Helleense Telecommunicatieorganisatie (OTE). Ondanks de inspanningen van de verantwoordelijken werden Griekse films niet uitgezonden, vanwege de weigering van producenten, zoals Filopimin Finos, om een uitzendlicentie te geven. Na vier dagen begon op 27 februari 1966 de officiële televisie-uitzending van het militaire station, Υπηρεσία Ενημερώσεως Ενόπλων Δυνάμεων, YENED).

Op 10 december 1970 richtte de Junta van Kolonels het Nationaal Instituut voor Radio en Televisie, Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας Τηλεοράσεως (EIRT), op, een publiek (en politiek) mediaorgaan. Op 3 december 1975 werd EIRT opgeheven en opgevolgd door de nieuw opgerichte Helleense Radio en Televisie (ERT).

In de verdere jaren 1970 en 1980 gebeurde de verdere uitbreiding van het publieke tv-netwerk en in 1989 startten de eerste commerciële zenders.

Een belangrijk moment in de geschiedenis van de ERT was 11 juni 2013 om 23u10, toen de toenmalige regering de omroep abrupt sloot en automatisch 2.656 werknemers ontsloeg als tijdelijke bezuinigingsmaatregel tijdens de economische crisis. (Helleense) Publieke Televisie, (Ελληνική) Δημόσια Τηλεόραση, was de tussen- en tijdelijke aanbieder van Griekenland, na de sluiting van de ERT. Van 10 juli 2013 tot 4 mei 2014.

Bijna 11 maanden na de sluiting van de ERT, op 4 mei 2014, begon het NERIT, Νέα Ελληνική Ραδιοφωνία, Ίντερνετ και Τηλεόραση, 'Nieuw-Griekse Radio, Internet en Televisie', met uitzenden. Aanvankelijk werkte het NERIT met 'gehuurd' personeel met tijdelijke contracten. Een deel van het stationsschema kwam voort uit opdrachten aan particuliere bedrijven vanwege juridische belemmeringen.

De heropening van de ERT was voorzien in de programma's van zowel SYRIZA als ANEL, de twee partijen die na de verkiezingen van januari 2015 de regering-Tsipras vormden. Op 11 juni 2015, precies twee jaar na de sluiting van ERT, stopte het NERIT met opereren en werden al haar programma's vervangen door die van de ERT.

Αφιέρωμα: 60 Χρόνια Δημόσια Τηλεόραση

De ERT eerde de 60 jaar Griekse publieke televisie op maandag 23 februari 2026 met een speciaal eerbetoon. Van het rijke ERT-archief tot hedendaagse producties ontvouwt haar historische reis zich via baanbrekende programma's, zeldzame fragmenten en persoonlijkheden die hun stempel op televisie hebben achtergelaten. Dit jubileumprogramma volgt de historische reis van de publieke televisie, van de pioniersrol van Eleni Kypraiou (1) tot de overgang naar het moderne digitale tijdperk. Speciale aandacht is besteed aan baanbrekende programma's die een blijvende indruk hebben achtergelaten op de publieke televisie en daarbuiten, belangrijke mijlpaaldata en de belangrijkste gebeurtenissen van elk decennium zoals gepresenteerd door de ERT-kanalen, evenals de exploitatie van het 24-uurs nieuwskanaal ERTnews, ERTflix, het satellietkanaal ERTworld en meer. Het eerbetoon '60 jaar publieke televisie', Αφιέρωμα: 60 Χρόνια Δημόσια Τηλεόραση zie je op

https://www.ertflix.gr/#/details/ERT_D001185

Zestig jaar na de eerste uitzending blijft de ERT geschiedenis schrijven, trouw aan haar missie terwijl ze inspeelt op de uitdagingen van het digitale tijdperk. Zie de promofilm voor boven-vermelde uitzending op <https://youtu.be/k4llt5Foe8Q>

Volgens recente data over kijkcijfers in 2025 zijn dit de populairste landelijke tv-kanalen in Griekenland: op de eerste plaats MEGA (één van de grootste commerciële zenders) gevolgd door

(1) Ελένη Κυπριαίου (geboren op 4 maart 1937 in Athene) is een actrice, schrijfster en presentatrice. Ze werkte voor de radio (1957-1966) en de EIP-televisie (1966-1972) als eerste presentatrice van de Griekse televisie. Ze werkte eveneens voor het Nationaal Theater (1958-1966) en was ook een medewerker van de voormalige YENED. In 2009 werd zij onderscheiden voor haar bijdrage aan de journalistiek door de Ένωσις Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, de Journalistenbond van Atheneense Dagbladen.

RMRDBB

Radical Movement for Rebetiko Dechiotification and Bouzouki Detetrachordization

Radicale beweging voor de dechiotificatie van de rebetika en voor de detetrachordisatie van de bouzouki

Hier volgt de enigszins ingekorte versie van de tekst die te vinden is op de website van de 'vereniging' RMRDBB - <http://www.rebetiko.org>
Voor alle duidelijkheid, de inhoud moet niet 100 % ernstig genomen worden, maar dat zal u natuurlijk (hopelijk) wel snel doorhebben.

De Radicale beweging voor de dechiotificatie van de rebetika en voor de detetrachordisatie van de bouzouki ijvert voor eensgezindheid tegen:

1. de imperialistische tyrannie van de viersnarige (**tetrachordo**) bouzouki,
2. de daaruit voortkomende onverteerbare syrtaki-achtige fake muziek, die in vette Griekse restaurants geserveerd wordt,
3. westerse majeur-schalen en geïmporteerde kitsch-ritmes,
4. eindeloze vette tremolo's.

Alpha TV (grote commerciële zender met drama, entertainment en nieuws), ANT1 (Antenna, populaire commerciële zender voor series, nieuws en shows), Skai TV (commerciële zender met nieuws, actualiteiten en entertainment), Star Channel (entertainmentprogramma's), Open TV (commerciële zender, gevarieerde programma's), ERT1 (openbare omroep met nieuws, sport en cultuur), Makedonia TV (regionale commerciële zender met eigen publiek), op de 9de en 10de plaats ERT3 en ERT2 (publieke omroep met regionale en educatieve programma's).

De commerciële zenders (zoals MEGA, Alpha TV, ANT1) domineren de kijkcijfers met de grootste marktaandeelen. Publieke zenders zoals de ERT-familie (ERT1, ERT2, ERT3 en andere) hebben traditioneel een lager aandeel, maar blijven relevant en gegeerd voor kijkers voor nieuws, cultuur en regionale content.

Naast de grote landelijke zenders zijn er themakanalen en muziekzenders zoals Greek Cinema (van de Attica Media Group), GRD (Greek Discovery) en MAD.gr (dat bekend staat om enkel Griekse muziek- en entertainmentprogramma's), maar met een meer niche-publiek. Verder zijn er de regionale zenders (Delta, Thrakinet, Ionian, Kriti...) en lokale zenders (zoals TV100 in Thessaloniki, eigendom van de stad).

Maak kennis met het indrukwekkende archief van de ERT. In hun archief is er een eerste video die dateert van 1907. <https://youtu.be/7gITQ-tycPA>

De Radicale beweging voor de dechiotificatie van de rebetika en voor de detetrachordisatie van de bouzouki eist unilateraal:

1. de compromisloze rehabilitatie van de drie-snarige (**trichordo**) bouzouki,
2. de sluiting van alle restaurants waar het breken van borden en elektronische ritmeboxes gedoogd worden,
3. zeibekika enkel in de dromos sebach en tsiftetelia enkel in kartsigar,
4. slechts met twee vingers spelen, maar met ziel en lef (zoals Markos).

Feiten

1. De driesnarige bouzouki heeft een prachtige open stemming (D-A-D), niet majeur, niet mineur, die oosterse combinaties mogelijk maakt. De viersnarige bouzouki is D-A-F-C gestemd, zoals de snaren van de westerse gitaar. De viersnarige bouzouki werd duidelijk bedacht om Griekse rumba en Turkse bolero te spelen.

Dit is schadelijk voor onze oren.

2. Spelen op de trichordo bouzouki geeft je het onbeschrijflijke genoegen om de melodie te beitelten op heel de lengte van de nek van de bouzouki, terwijl de vrije snaren meetrillen. Trichordo is voor krijgers. Op een tetrachordo speel je dwars op de nek, lui, alsof je aan het breien bent. Tetrachordo is voor "show-off". Waar de trichordo bouzouki een smal, licht, slim en eenvoudig wapen is, is de tetrachordo kitsch, parelmoerglanzend, met een onesthetisch brede nek. Tetrachordospelers hebben tonnen gouden ringen aan hun dikke vingers.

Dit is schadelijk voor onze ogen.

3. De trichordo is het instrument van de rebel. Het maakt niet uit of je een taximi speelt met slechts twee vingers, je gaat er gewoon voor. De tetrachordo werd bedacht door een postmoderne duivel om de bouzoukispelers te betrekken in een populariteitstest, en niet om rebetiko te spelen.

Dit druist in tegen onze moraal.**De schuldvraag**

1. Sommigen zeggen dat **Anastasios**

Stathopoulos de eerste viersnarige bouzouki gemaakt heeft rond het jaar 1900. Als dit waar is, heeft het nieuwe instrument geen succes gehad.

2. Andere bronnen verklaren dat een banjospeler, **Stefanakis** genaamd, het slechte idee had om het monster te creëren na de Tweede Wereldoorlog.

3. Maar iedereen is het erover eens om **Manolis Chiotis** ervan te beschuldigen als eerste met een

tetrachordo bouzouki opgetreden te hebben, en het bovendien geëlektrificeerd te hebben.

Wie zijn wij?

Wij zijn:

1. een machige en gevaarlijke lobby van rebetiko-fundamentalisten
2. een beetje dadaïstisch
3. niet zeer talrijk ☺

Acties

Wij hebben twee doelstellingen: dechiotificatie en detetrachordisatie

Onze actiemiddelen zijn zeer eenvoudig:

1. We maken krassen op cd's van Manolis Chiotis. Het maakt een lelijk schurend geluid, maar het is nog altijd beter dan het lyrische gehuil van Mairy Linda.
2. We snijden de overbodige snaren van de viersnarige bouzouki af met een sterke Zweedse schaar.

Gratis levenslang lidmaatschap

Stuur een brokstuk van een cd van Chiotis op of een splinter van een tetrachordo bouzouki (of een door de autoriteiten gecertificeerde foto van deze items)

Vergelijk met wat Wikipedia schrijft

(https://nl.wikipedia.org/wiki/Manolis_Chiotis):

'Manolis Chiotis (Grieks: Μανώλης Χιώτης) (Thessaloniki, 21 maart 1921 - Athene, 21 maart 1970) was een Griekse rebetika- en laiko-componist, zanger en bouzouki-speler. Hij wordt beschouwd als een van de grootste bouzouki-solisten aller tijden. Hij maakte de viersnarige bouzouki (tetrachordo) populair en introduceerde de gitaarachtige stemming, die hij beter vond passen bij het soort virtuoze spel waar hij beroemd om was.'

Jan Lejeune

Facebookgroep Parea Paralias voor leden van Eleftheria Paralias vzw

Weet je dat je als lid kan deelnemen aan deze Facebookgroep? Het is de bedoeling dat de leden informatie uitwisselen over ons geliefkoosde land. Hier kan je vlot Griekse weetjes, nieuwsberichten, reisverslagen, boeken, muziek, foto's, grapjes, recepten... delen. Hoe interessant deze groep is hangt natuurlijk af van de inbreng van de groepsleden. Het is niet de bedoeling dat het de inhoud van Nea Paralias vervangt, maar we zien het als een aanvulling op het tijdschrift.

Voor vragen over de Facebookgroep, zend een e-mail aan fb@eleftheriaparalias.com

Deel dit ledenblad met vrienden, familie, kennissen, burens en al wie interesse heeft voor Griekenland, zijn schoonheid, cultuur, en nog veel meer. Kortom: al wie interesse heeft voor Griekenland in al zijn facetten. Laat hen de QR code scannen, of deel volgende verkorte link <https://bit.ly/410uWVS> om dit ledenblad te downloaden.

